

BEŞ AYLIK İVESİ BİR KUZUDA POLİMELİE

Yılmaz Koç¹

Sırrı Avki¹

Fahrettin Alkan¹

Polymelia Case in an Awassi Lamb

Summary : In this case report; polymelia abnormality which was seen in a male and five months old Awassi lamb was described. The abnormality that commonly caused by hereditary factors can be observed in different configurations and shapes. The case was treated surgically.

Key words : Awassi lamb, polymelia.

Özet: Bu vaka takdiminde, beş aylık erkek İvesi kuzuda gözlenen polimelie vakası tanımlandı. Daha çok kalıtsal faktörlere bağlı olarak gelişen bu anomali, yerleşim yeri ve yapısı birbirinden farklı değişik şekillerde gözlenebilmektedir. Olgu, operatif yaklaşımla tedavi edilmiştir.

Anahtar kelimeler : İvesi kuzu, polimelie.

Giriş

Evcil hayvanlarda konjenital anomalilere her sistemde rastlanır. Ekstremitte anomalilerinin diğer sistem anomalilerinden daha sık görüldüğü ifade edilmektedir (Singh, 1989). Ekstremitelerin tamamen yokluğu amelia, ön ekstremitelerin yokluğu amelia anterior (abrachi), arka ekstremitelerin yokluğu ise amelia posterior (apodie) olarak ifade edilmektedir. Ön ya da arka ekstremitelerden birinin yokluğuna da monomelie denilmektedir (Richter ve Götze, 1978).

Ekstremitelerin normalden fazla sayıda olması polimelie terimi ile ifade edilir. Fazla ekstremitte eğer normal ekstremitenin yakınında ya da normal ekstremiteye bağlantılı olarak bulunursa hakiki polimelie olarak tanımlanır ki; daha çok ekstremitelerde omuz eklemine arka kısmında yer alır. Şayet fazla ekstremitte normal bacadan uzakta; sırtta (notomelie), sağrıda (pygomelie), pelvis ventralinde (pelvomelie) (Bulut ve ark., 1987; Karadağ ve ark., 1992), karın duvarında (gastromelie), göğüs duvarının yanında (thoracomelie) (Karadağ ve ark., 1992) ve baş bölgesinde (cephalomelie) bulunursa paraziter polimelie olarak tanımlanır.

Ekstremitelerin distal kısımlarının yokluğu pedomelie, parmakların yokluğu adactylie, normalden fazla sayıda olmasına ise polydactylie olarak tanımlanır.

Bugün için anomalilerin gerçek nedenleri bilinmemektedir. Gelişim bozuklukları doğumdan önceki embriyonal ve fetal dönemde meydana gelir ki, daha çok kalıtsal olduğuna inanılır. Angus (1992); ekstremitte defektleri nedenlerinin herediter olabileceğini bildirmektedir. Anomalilerin, endojen ve eksojen nedenlere bağlı olarak meydana geldiği; endojen olarak, ovum ya da spermaların ya kromozom anomalilerine ya da gen mutasyonuna bağlı olarak; eksojen nedenlerden ise fiziksel, kimyasal, viral, alimenter, hormonal ve antikor gibi faktörlere bağlı olarak oluştuğu bildirilmektedir (Angus, 1992).

Polimelie olgusunun, gerçek olan bacak tomurcuğunun (asıl bacak tomurcuğunun) gelişim döneminde ikiye ayrılması ya da süpergenerasyonu sonucu meydana geldiği ileri sürülmektedir (Köküslü ve Deniz, 1974).

Fazla ekstremitte normalden küçük olduğu zaman, hayvanın hareketinde bir engellemeye neden olmayabilir. Fakat, normal bacak ile aynı uzunlukta veya daha uzun ise yürüyüşte aksaklıklara ve sık sık hayvanın yıkılmasına neden olabilir.

Polimelie vakası doğumdan sonra teşhis edilebilir. Fazla ekstremitenin vücut ile bağlantısının tetkiki için radyografi çekimleri yapılarak özlü bilgi edinilebilir. Fazla ekstremitte operatif müdahale ile uzaklaştırılarak hayvanın gelişimini tamamlamasına yardımcı olunur.

Vakanın Tanımı

Vakamızı, bir devlet işletmesine ait beş aylık, erkek İvesi ırkından bir kuzu oluşturdu. Beş bacaklı ve altı ayaklı olarak doğan kuzuya, beş aylık oluncaya kadar hiç bir müdahale yapılmayıp, o haliyle bırakılmış olduğu öğrenildi. Sürünün ve işletmenin maskotu olarak sevilen kuzuyu bir çalışma sırasında tespit ettik. Operasyonla fazla ekstremitenin alınarak hayvanın normal ekstremiteleri ile gelişimini daha rahat tamamlayabileceğini bildirmemiz üzerine operasyon yapılması kabul edildi.

Dıştan görünümde, sol omuzun arka tarafında laterale dönük olarak tek ekstremiteye bağlı, art. carpi'den itibaren iki ekstremitenin olduğu ve normal bacedan kısa kaldığı gözlenen bu ekstremitenin parmak sayılarının normal olduğu gözlemlendi (Şekil 1).

Radyolojik muayenede, laterale dönük fazla ekstremitenin, sol 4 ve 6. costalar üzerinde yer aldığı ve art. cubiti'ye kadar rudimenter tek bir scapula ile tek bir humerus'tan oluştuğu, tam olarak şekillenmemiş art. cubiti'den distalde art. carpi'lere

Şekil 1. 5 aylık İvesi kuzuda polimelie olgusu.

Şekil 2. Polimelie vakasının radyolojik görünümü.

Şekil 3. Vakanın postoperatif görünümü.

kadar ortak deri ile örtülü iki antebrachium'un şekillendiği ve art. carpi'lerden distalde birbirinden bağımsız metacarpus'lar ile normal phalanx'lar tespit edildi (Şekil 2).

Vakaya polimelie tanısı konuldu. Polimelie, ender rastlanan konjenital anomalilerdendir. Genelde fazla ekstremitelere doğumdan sonra bir hafta içinde operasyonla uzaklaştırılır. Tespit ettiğimiz bu vakanın zamanında müdahale edilmeyip beş aylık oluncaya kadar ihmal edilmiş olması ve bu yaşa kadar gelişimini devam ettirmiş olması, vakanın önemini ortaya koymuştur. Fazla ekstremitenin operasyonla uzaklaştırılmasını ve vakanın yayınlanmasını uygun gördük.

Kuzu 12 saat aç bırakıldıktan sonra operasyon uygulanacak bölgenin genişçe yünleri kırılarak hazırlığı yapıldı. 0, 22 mg/kg dozunda xylazine hydrochloride enjeksiyonu ile yapılan premedikasyondan 10 dakika sonra 11 mg/kg dozunda ketamine hydrochloride ile genel anestezi uygulandı. Sol omuzun arkasında fazla ekstremiteler üzerindeki deriye, art. cubiti hizasına kadar uzanan ters "Y" şeklinde bir ekzisyon yapılarak deri altı yumuşak dokular küt diseksiyonla ayrılmak suretiyle ekarte edildi. Ekstremitenin medialindeki gelişimini tamamlayan arter ve venlere çift ligatür uygulanarak aralarından kesildi. Rudimenter olarak şekillenen humerus ve scapula tamamen küt diseksiyonla serbest hale getirildikten sonra uzaklaştırıldılar. Operasyon bölgesine antibiyotik uygulandı. Operasyon bölgesinde yıkıma uğrayan kas grupları katküt, deri ipek iplikle basit ayrı dikişler uygulanarak kapatıldı (Şekil 3). Operasyon bölgesi pansuman ile kapatılarak, göğüs çevresinden destek alan sargı uygulandı. Kuzu postoperatif 24 saatten sonra işletmeye teslim edildi. Daha sonra operasyon bölgesinde hiçbir problemin gelişmediği öğrenildi.

Tartışma ve Sonuç

Yanık (1984) ile Bulut ve ark. (1987); kuzularda bildirdikleri polimelie olgularında, fazla ekstremitenin sağda scapula'nın arkasında geliştiğini bildirmektedirler. Sunduğumuz bu vakada, fazla ekstremitenin araştırmacıların vakalarından farklı olarak solda ve scapula'nın arkasında geliştiği gözlenmiştir.

Yanık (1984), bildirdiği polimelie vakasında; fazla ekstremitenin scapula, humerus ve antebrachium'unun gelişmediğini, sadece metacarpus'un normal gelişimini tamamladığını ve fazla ekstremitenin distalinde bir başka anomali olan üç parmaklılığın (polydactilie) bulunduğunu

ifade etmektedir.

Bulut ve ark. (1987)'nin bildirdikleri polimelie vakasında ise os carpi'lere kadar scapula, humerus, radius ve ulna'nın rudimenter olarak geliştiği; os carpi'lerden distale kadar ise ekstremitenin normal gelişimini tamamladığı gözlenmiştir. Sunduğumuz bu polimelie vakasında, art. cubiti'ye kadar scapula ve humerus'un rudimenter olarak geliştiği; art. cubiti'nin distalinde ise gelişimini normal olarak tamamlamış ayrı ayrı antebrachiumlar, metacarpuslar ve phalanxların şekillendiği gözlenmiştir.

Samsar ve ark. (1977); konjenital anomalilerin vücut sistemleri ile yapısal ve fonksiyonel bağlantıları olmaması halinde bunların operasyonla uzaklaştırılmasının daha uygun olacağını bildirmişler, Yanık (1984), Bulut ve ark. (1987) da bu görüşe katılarak aynı şekilde hareket etmişlerdir. Biz de, bu polimelie vakasında, doğumdan sonra üzerinden beş ay gibi bir süre geçmiş olmasına rağmen aynı doğrultuda hareket ederek fazla ekstremiteleri operasyonla uzaklaştırdık.

Sonuç olarak; etiolojik olarak kalıtsal faktörlerin rol oynadığı polimelie vakalarında, fazla ekstremitelere vücut sistemleri ile bağlantılı değil ise doğumdan sonra bir hafta içinde operasyonla uzaklaştırılmasının hayvanın daha iyi gelişmesine yardımcı olacağı kanaatindeyiz.

Kaynaklar

- Angus, K. (1992). Congenital malformations in sheep. In Practice, January, 33-38.
- Bulut, S., Ünsaldı, S., Durgun, T. ve Girgin, A. (1987). Bir kuzuda rastladığımız polimelie olgusu. Fırat Üniv., Derg. (Sağlık Bilimleri), 1, 1-A, 67-72.
- Bulut, S., Ünsaldı, S., Durgun, T., Gürdüz, S. ve Arvas, H. (1987). Bir buzağıda gözlenen pelvomelie olgusu. Fırat Üniv., Derg. (Sağlık Bilimleri), 1, 1-A, 73-80.
- Karadağ, H., Gül, Y. ve Dönmez, H. H. (1992). İğinc bir polymelie (Thoracomelie ve Pelvomelie) olgusu. S.Ü. Vet. Fak. Derg., 8, 2, 77-79.
- Köküslü, C. ve Deniz, E. (1974). Sığırdada polymelie. A.Ü. Vet. Fak. Derg., 21, 1-2, 167-171.
- Richter, J. and Götze, R. (1978). "Tiergeburtschilfe", pp. 715-716, Henry Tillmann, Verlag Pasi Parey, Berlin and Hamburg.
- Samsar, E., Akın, F. ve Güzel, N. (1977). Danada polydactily olgusu. A.Ü. Vet. Fak. Derg., 24, 2, 233-240.
- Singh, A. P. (1989). Congenital malformations in ruminants. Indian Vet. J., 66, 10, 981-985.
- Yanık, K. (1984). Kuzularda polimelie. U.Ü. Vet. Fak. Derg., 1, 3, 57-61.